

Təhminə Bədəlova
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,
AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu
tehmine_b@mail.ru

QÖVSI TƏBRİZİ LİRİKASINDA LEYLİ OBRAZI

Açar sözlər: *lirika, qəzəl, Leyli, Məcnun, obraz, təşbih, simvol, lirik qəhrəman.*

Ключевые слова: *лирика, газель, Лейли, Меджнун, образ, метафора, символ, лирический герой.*

Key words: *lyrics, ghazal, Leyli, Majnyun, character, simile, lyric hero.*

XVII-XVIII əsrlər anadilli şeirimizin inkişafında, onun rəngarəng məzmun çalarları, bədii dəyərə malik poetik ifadə və təsvir vasitələri ilə zənginləşməsində xidmətləri olan görkəmli nümayəndələrindən biri də Əlican Qövsü Təbrizidir. Şairin yaradıcılığının özəlliyini şərtləndirən mühüm amillərdən biri də onun Azərbaycan poeziyasının “demokratikləşməsi və xəlgiləşməsi prosesinin gücləndiyi” (1. s. 4) bir dövrdə yazıb-yaratmasıdır. Bu səbəbdən də Qövsinin lirik irsi Füzuli ədəbi məktəbinin izləri və şifahi xalq şeirinin təsirinin qovuşduğu bədii nümunələr kimi ədəbiyyat tariximizin çox önəmli bir mərhələsinin səciyyəvi xüsusiyyətlərini özündə yaşadır.

Lirik şeirlər divanı günümüzədək gəlib çatan və bir neçə dəfə nəşr olunan Qövsü Təbrizi yaradıcılığı təzkirə və cüng tərtibçiləri kimi tədqiqatçıların da diqqətini cəlb etmiş, Nur Hüseyn, Nəsrəbadi, Məhəmmədəli Tərbizət, Çarlz Rio, Azərbaycan alimlərindən Firidun bəy Köçərli, Salman Mümtaz, Həmid Araslı, Mirəli Seyidov, Paşa Kərimov şairin şəxsiyyəti, həyat və yaradıcılığından bəhs etmişlər.

Hər bir sənətkar kimi Qövsü Təbrizinin də bədii yaradıcılığı dövrünün fəlsəfi, ictimai-siyasi, ədəbi-bədii baxışlarının bədii aynasıdır. Şeirlərində ictimai görüşləri, vətəndaşlıq mövqeyi aydın hiss olunan Qövsü hər şeydən əvvəl bir lirikdir. Və lirikanın ən geniş yayılmış əzəli, əbədi mövzusu olan məhəbbət onun da yaradıcılığının əsas mayasını təşkil edir.

Şərq ədəbiyyatında eşq mövzusu eyni zamanda ictimai-fəlsəfi əhəmiyyət kəsb etmiş və şairlər ona yalnız sevgi hisslərini bildirmək üçün müraciət etməmişlər. Ayrı-ayrı zaman kəsirlərində dövrün və mühitin, şairin fəlsəfi təfəkkürünün süzgəcindən keçib bəzən çox geniş – ilahi, irfani, bəzən isə olduqca real və həyatı anlamda işlənsə də, mahiyyətə dəyişməyən və bəşəri əhəmiyyət kəsb edən eşq məfhumu müəllifin bir çox mətləblərə münasibətini bildirmək üçün ən güclü silah olmuşdur. Çox vaxt birbaşa, açıq deyə bilmədiklərini bu mövzunun cazibədar pərdəsi altında, incə, zərif duyğular və poetik obrazlarla ifadə etmiş, haqsızlıq və ədalətsizliyə qarşı etiraz səslərini ucaltmış, azadlıq arzularını rəmzlər və simvolik obrazlar vasitəsilə ifadə etmişlər. Ş. Alışanovun sözləri ilə desək, “...Azərbaycan klassik şeirinin lirik qəhrəmanı ...həyat və cəmiyyət haqqında aşıq simasında danışır. “Məhəbbətin dili ilə böyük həqiqətlərin şərh edilməsi” təfəkkürümüzün ümumi inkişaf qanunauyğunluğu ilə əlaqədar hadisə hesab olunur” (3. s. 42).

Məhəbbət lirikasının ən əsas mövzusu çalarlarından biri də vüsəl həsrəti, hicran dərdi və ilk baxışda qərribə də görünsə, bu kədər sevilərək vəsf edilməsidir. Eşq mövzusunda yazan hər bir sənətkar nəinki bu məqama toxunmuş, hətta bəzi şairlərin yaradıcılığının böyük hissəsini məhz həsrət, hicran motivləri ilə dolu olan əsərlər təşkil etmişdir. Lirik qəzəllərin qəhrəmanlarını bu qədər sevdiren, əsrlər boyu yaşadan, elə Qeysin özünü Məcnuna – eşq və aşılıq simvoluna çevirən də məhz hicran dərdi, vüsəl həsrəti olmuşdur. Klassik poeziya nümayəndələrinin yaradıcılığından bəhs edən tədqiqatçı alimlər həmişə bu

məqama xüsusi toxunmuşlar. Orta əsrlər poeziyasında aşiqin “bəzilərinə qərribə görünən bir cəhəti də odur ki, o, kədərdən, qəmdən ayrılmaq istəmir. Dövrün bütün kədərini, qəmini toplamaq, gözəllik həsrəti ilə yanib külə dönmək, əbədiyyətə qovuşmaq istəyir. İnsan, aşiq, sadıq, fədakar olduğunu bu yolla sübuta çalışır” (4. s. 455).

Bu motivlər Qövsü Təbrizi poeziyasında da özünəməxsus şəkildə əksini tapmışdır. Onun da lirik qəhrəmanı ilk növbədə eşqi yolunda, sevgili yolunda öz fədakarlığı ilə diqqəti cəlb edir. P.Kərimov şairin yaradıcılığından bəhs edərkən yazır: “Sevgili yolunda çəkdiyi əzablar ona (aşiqə, Qövsinin lirik qəhrəmanına - T.B.) o qədər əzizdir ki, “Yüz yerdən dəlsələr cigərim, vermənəm səda” – deyir, hər an eşqi yolunda ölməyə hazır olduğunu bildirir” (5. s. 35).

***Eşqdir kim, səni Leyli, məni Məcnun edər,
Kiminin rəngini səhba, kiminin xun edər.***

(2. s. 91)

“Bu, qərribə bir eyş, qərribə bir şadlıqdır. Hicran ələmi içində yanib qovrulmuş insan bu yanmaqdan elə bir zövq alır ki, dünyanın bütün zövqü səfəsi onun yanında heç olur. Aşiq ölsə də, bu zövq və dərdədən vaz keçmək istəmir” (6. s. 15). Çünki bu, ilahinin bir lütfüdür ki, ancaq seçilmiş bəndələrinin qəlbinə əta edilir.

Qövsü də eşqi Allahdan gələn bir inayət bilir, birini Məcnun, digərini Fərhad edən (Tanrı) onu da bu aşıqlərin varisi etmişdir.

***Eyləmiş Fərhadü Məcnun varisi, Qövsü, məni,
Kimini Məcnun edib, kimini Fərhad eyləyən.***

(2. s. 313)

Özünü sadıq aşıqlərin, daha çox isə Məcnunun varisi adlandıran Qövsü başqa bir qəzəlinə isə eşq odunda başdan ayağa şam tək yanmağının səbəbini “xeyirli varis” kimi sələfinin qəbrində çırağ yandırmaqla izah edərək ifadə və təsvir baxımından təsirli illət-səbəb (səbəbin gözəliyi) poetik fiquru yaradır.

***Sanma kim, bihudə odlandım sərəpa şam tək,
Varisəm, yandırmışam qəbrində Məcnunun çırağ.***

(2. s.198)

Klassik Azərbaycan şeir dilinin incəliklərinə bələd olan, Şərq poetikasının söz və məna gözəlliklərindən ustalıqla faydalanan şair xalq hikmətinə də dərinlənən vəqif olmuş, zəngin folklor irsimizi yaxşı bilmiş, yeri gəldikcə, xalq təfəkküründəki ibarə və məsəllərdən öz fikrini bənzərsiz və daha təsirli çatdırmaq üçün istifadə etmişdir. Qövsü xalq yaradıcılığından aldığı “gorunda çırağ yandırmaq” ifadəsini və bu kimi saysız idiomatik deyimləri özünəməxsus bədii gözəlliklə qəzələ gətirməklə həm klassik şeir dilimizi zənginləşdirmiş, həm də yadda qalan aşiq obrazı yarada bilmişdir.

Diqqəti çəkən maraqlı bir cəhət də odur ki, lirik qəhrəman üstünlüyünü və özəlliyini isbat etmək üçün özünü klassik poeziyada eşq və aşıqləyin simvoluna çevrilmiş obrazlarla müqayisə edir. Yəni artıq poetik təfəkkür və düşüncədə bərqərar olmuş, sabitləşmiş möhtəşəm aşiq obrazları vardır: Məcnun, Fərhad, Yusif, Vamiq, Vərqa, Leyli, Şirin, Züleyxa, Gülşə və b. Hələ XI əsrdə Qətran Təbrizi yazırdı:

ایا به چهره چو شیرین بزهره چون فرهاد
ایا به حسن چو لیلی به مهر چون مجنون

(7, 280)

(Ey Şirin çöhrəli, Fərhad kimi cəsarətli,
Ey Leyli kimi gözəl, məhəbbətdə Məcnun kimi)

Göründüyü kimi, şair qəhrəmanının daxili və zahiri keyfiyyətlərini vəsf edərək klassik şeirdə təşbih edilən hər hansı bir səmavi və ya mücərrəd, cansız obyektə (ay, günəş, gül, bülbül, ahu, aslan və s.) deyil, məhz xalq arasında şöhrət tapmış, sevilən aşiq obrazlarına müraciət edir.

Bu qəhrəmanların adları bir növ xüsusi isimlikdən, konkret bir şəxsin adını bildirməkdən çıxaraq ümumişlək sözə, “aşiq” və “məşuqə” sözlərinin sinoniminə çevrilmişdir. Çox vaxt “Leyli” (“Şirin”) deyərək ümumiyyətlə sevən qız (məşuqə), “Məcnun” (“Fərhad”) – deyərək isə aşiq olmuş oğlan nəzərdə tutulur. Təbii ki, burada bənzətmə çalarları da yox deyildir, yəni “Leyli”, “Məcnun” və s. kəlmələrini “bənzədilən” kimi də mənalandırmaq mümkündür.

Qeyd edək ki, simvollaşmış obrazlar içərisində Leyli və Məcnunun xüsusi yeri vardır. Bu isə şübhəsiz ki, həm Leyli və Məcnun əfsanəsinin Şərqdə çox geniş yayılmasından və sevilməsindən irəli gəlirdi, həm də məşhur hekayəti ilk dəfə yazılı ədəbiyyata gətirib ona sənətinin sehri ilə ölməzlik bəxş edən Nizami Gəncəvinin, türk dilində yeni, orijinal tərzdə öz dövrünün və baxışlarının dastanını yaradan Məhəmməd Füzuli sözünün qüdrətinin və təsirinin nəticəsidir. Nizami Gəncəvinin “Leyli və Məcnun” poemasında hətta Leyli də Məcnuna yazdığı məktubda özünü onunla (burada “məcnun” sözünün lüğəvi mənası da şəxs adı ilə paralel götürülməlidir) müqayisə edir və “min məcnundan daha artıq məcnun olduğumu” söyləyir, yəni eşqdə Məcnundan üstün olduğunu, ondan daha çox sevdiyini bildirir:

(9) مجنونترم از هزار مجنون

لیلی بودم ولیک اکنون

(Leyli idim, lakin indi min Məcnundan daha artıq məcnunam)

Füzulinin özü də qəhrəmanlarının adlarını təşbih yerində işlətməmişdir.

Leyli kimi ləfzimi diləfruz eylə,

Məcnun kimi nəzmimi cigərsuz eylə. (9. s. 10).

Şair poemanın “Dibaçə”sinin sonunda verdiyi rübaidə Tanrıya müraciət edərək sözünün sevilməsi, hörmət və ehtirama layiq olması üçün onu Leyli kimi diləfruz (دلفروز – ürəkləri sevindirən), nəzmini, şeirini, əsərini isə Məcnun kimi cigərsuz (جگرسوز) – ciyər (burada ürək mənasındadır) yandıran, yəni qəmli, kədərli etməsini istəyir. Füzuli burada “diləfruz” və “cigərsuz” sözlərinin təzad yaratmasından da poetik ustalıqla istifadə edərək yaradacağı əsərin həm eşqli ürəklərə bir məlhəm olacağını bildirir, eyni zamanda da qələmə alınan əhvalatın kədərli olacağı barədə sanki oxucusunu xəbərdar edir.

“Təsəvvüf ədəbiyyatında “gül-bülbül”, “şam-pərvanə”, “Ay-Günəş” kimi mifik aşiq surətləri, eləcə də Şərq rəvayətlərindəki məşhur aşiq obrazları – Yusif və Züleyxa, Vis və Ramin, Vərqa və Gülşə, hətta Mahmud və Ayaz, Mehr və Müştəri və b. çox geniş yayılaraq özünəməxsus məzmun kəsb edir, Allah aşiqi olan insanın öz məbuduna, Tanrıya olan eşqinin rəmzi kimi verilirdi” (6. s. 4). Klassik aşiq obrazlarına müraciət, onların rəngarəng çalarlarda mənalandırılması, təkcə bədii obraz kimi deyil, həm də poetik vasitə kimi işlənməsi Qövsi Təbrizi yaradıcılığında da Füzuli irsinin təsirindən irəli gəlirdi. Paşa Kərimov yazır ki, “faktiki olaraq bütün “Divan” boyu biz Qövsinin böyük məmnuniyyət və acgözlüklə Füzuli kəlamından ilhamlandığını, onu özünə həkim və müdrik bir müəllim tutduğunu həm duyuruq, həm də görürük” (1. s. 6).

Qeyd edək ki, məqalədə əsasən Qövsi Təbrizi lirikasında Leyli obrazının mənalandırılması təhlil edilsə də, bu obraz çox vaxt onun aşiqi olan Məcnunla yanaşı işləndiyindən, yeri gəldikcə, Məcnun obrazının işlənmə çalarlarına da toxunmağı məsləhət bilirik. Çünki “məcnunluq – divanəlik orta əsrlər romantik poeziyasında həqiqi aşiq obrazlarına verilmiş sifətdir. Aşıqlər, hətta, bəzən müdriklər nə üçün “divanə” adlanmışlar?

Öz dünyagörüşlərinin, həyata baxışlarının “qəribəlikləri” və “qeyri-adilikləri” ilə çoxlarından fərqləndikləri üçün Qövsinin də “dəli-divanələri” öz daxili aləmlərinin məzmunu və ictimai hadisələrə baxışları ilə cəmiyyətin çox üzvlərindən seçilirdilər.

***Ol Leyliyə qurban oluram mən tənü dildən,
Qoy bir neçə bitəh mənə divanə desinlər***. (10. s. 616)

Qövsü yaradıcılığında belə beytlər yetərinə çoxdur: ***Söhbətim ol Leyli ilə bağlamaz surət ki, mən / Bir özün bilməz, sözün zəbt eyləməz divanəyəm; Kimdir ol bibək bağrın qan edən Leylilərin, / Mən kiməm, Məcnun kimi mülki-cünun avarəsi*** və s.

Qövsü özünü Məcnundan daha gerçək bir aşiq sayır. Onun (lirik qəhrəmanın) eşq yolunda çəkdiklərinin müqabilində Məcnunun hekayəti bir əfsanədir ki, dillərdə dolaşır. Gülün həsrətilə fəryad edən bülbülün də qopardığı şivən şairin naləsi yanında bir nəğmə qismindədir.

***Nisbət mənə hekayəti-Məcnun fəsanədir,
Naləm yanında şivəni-bülbül tərənədir***. (2. s. 62)

Qövsü Təbrizi şeirində çox vaxt özünü Məcnun adlandıran lirik qəhrəman bəzən aşıqlıqda, eşqində sadıq olmaqda hətta Məcnundan daha üstün olduğunu vurğulayır. Əgər Məcnun səhralarda ahularla həmdəm olub könlünü ovudursa, onun - Qövsinin “Kə`beyi-məqsud”u yalnız Leylidir. Burada “Leyli” artıq simvola çevrilib - əgər Kə`bə müqəddəs məkanın rəmzidirsə, Leyli də eşq, sevgi hədəfinin rəmzidir və iki anlayışın qarşılaşdırılmasını da, yəni müəyyən mənada bərabər tutulmasını da görürük.

***Səntək, ey Məcnun, bu ahulər məni ram eyləməz,
Həq bilir kim, Kə`beyi-məqsud Leyladır mənə***. (2. s. 22)

Qövsü Təbrizi lirikasında aşiq obrazlarının, konkret olaraq Leyli obrazının mənalandırılması bir neçə baxımdan diqqəti cəlb edir:

Aşiq öz sevgilisini “Leyli” adlandırır, yəni ona birbaşa “Leyli”, - deyə müraciət edir. Bununla da onun Leyli kimi eşqinə sadıq, fədakar, dözümlü olduğunu çatdırmaq istəyir.

***Özgə ahulər məni ram eyləmək qəsdindədir,
Axır, ey Leyli, gərək məzmi məgər Məcnun sana***. (2. s.21)

Bu beytdə aşiq özünün sadıqlığına və sevgisinin etinasızlığına işarə etməklə yanaşı, fürsət tapıb özünü Məcnunla müqayisə də edir. Hətta burada məşuqəyə “xəbərdarlıq” çalarlarını da duymaq mümkündür. Başqa gözəllər aşiqi yoldan çıxarmağa çalışırlar, amma o, yenə də öz sevgilisinin rəhmə gələcəyini gözləyir. Qövsü lirikasında sevgiliyə birbaşa “Leyli”, - deyə müraciət edilməsi ilə tez-tez qarşılaşırıq: ***İstər gözü könlüm səni, ey Leyliyi-aləm, / Gəl, başın üçün, gör nə siyəh xanələrım var; Gər sən, ey Leyli, məni-Məcnuni zəncir etməsən, Şirlər ahuyi-mişkin tək şikarımır mənim*** və s.

Aşiq öz sevgilisinin xarakter baxımından dəyər və qiymətini nəzərə çatdırmaq üçün onu Leyli ilə müqayisə edir: qəhrəman hər gözələ aşiq ola bilməz, yalnız onu Məcnun edən (yəni “Ağlını başından alan”, aşiqi bu maddi, fəni aləmdən götürən) dilbər ona Leyla olmağa layıqdır:

***Qeyr tək hər surəti-divar aparmaz könlümü,
Leyliyi-divar oldur kim, məni Məcnun edər***. (2. s. 90)

Qövsi lirikasında “Leyli” sözü bəzən “gözəl, sevgili, məşuqə, dilbər” sözlərinin sinonimi yerində işlənir.

***Eşitməz sərgüzəştin aşiqin ol Leyliyi-ələm,
Sanur guya bu həm əfsaneyi-Məcnuni-şeydadır.*** (2. s.103)

Aşiqin dərdinə, eşq yolunda çəkdikləri cəfaya etinasızlıq göstərən gözəl onun haqqında söylənənləri “Məcnun əfsanəsi” hesab edir. Bu fikrin özü də Leyli-Məcnun əfsanəsinin xalq arasında çox geniş yayıldığını və məşhur olduğunu göstərir.

***Məni gör, eşqi məndən sor, yetər, ey Leyliyi-ələm,
Eşit Məcnunun əhvalın, keçən əfsanələrdən sor.*** (2. s.156)

Şair Məcnundan sonra həqiqi aşiqin olmadığından, eşqin, əsl sevginin dəyərdən düşdüyündən şikayətlənir. Məcnun öz zamanında dərdinə bir “təbib” tapa bilmirdisə, Füzuli “ey təbib”, - deyə çarə axtarırdısa, Qövsi hər şeyin tərsinə çevrildiyini, yaşadığı “dəhrdə” (zamanda) “təbib-i-eşqin” bimar axtardığını söyləyir. ***Çıxmadı Məcnun gedəndən sonra bir şeydə səsi, / Ömrlərdir kim, təbib-i-eşq bimar axtarır.***

***Gəlsə ol Leyli, mən, ey Məcnun, nə isar eyləyim,
Ruhi-pakinçün ki, məndə qoymadı can intizar.*** (2. s.152)

İntizar çəkməkdən, həsrət oduna yanmaqdan aşiqin canı əldən getmiş, ruhsuz bədənə dönmüşdür. Və bu səbəbdən də sevgilisində isar edəcək, bağışlayacaq bir şeyi qalmamışdır. Aşiqin bu dərdini anlaya biləcək yeganə həmdəm isə Məcnundur, çünki o, bu yolun ən cəfakəş yolçularındandır.

Qövsi Təbrizi lirikasında Leyli dərdəndən anlayan sevgili anlamında - ***Məcnun olub ol Leyliyi-ələm tələbində / Evdən-evə, çöldən-çölə, eldən-elə düşdüm;*** gözəllik timsalı kimi - ***Hər qönçə bu gülzardə bir Leyliyə bənzər / Hər kimsə ki, Məcnun ola, divanə gərəkdir*** - də işlənmişdir

Şair qəhrəmanların adlarından mükəmməl, qoşmasız təşbih, epitet yaradarkən də məharətlə istifadə etmiş, sevgilinin üzünü, sözünü vəsf etmək üçün simvollaşmış obrazlara müraciət etmişdir: ***Aləmi Məcnun edibdir hüsni yüz min pərdədə, / Ah, əgər məqdur olaydı görmək ol Leyla yüzün.***

***Məcnun ilə Fərhad mənim girdimə yetməz,
Ey ləbləri Şirin, sözü Leyli, gözü ahu.*** (2. s. 426)

Beləliklə, XVII əsr anadilli şeirimizin görkəmli nümayəndəsi Qövsi Təbrizinin yaradıcılığından gətirilən bədii nümunələr əsasında Leyli obrazının klassik poeziyada ən müxtəlif poetik fiqurların yaradılmasında müraciət olunan rəmz və simvola çevrildiyinin şahidi oluruq.

Ədəbiyyat:

1. Kərimov Paşa. Qövsi Təbrizinin “Divan”ı. // Qövsi Təbrizi. Divan. Bakı, “Elm və təhsil”, 2012. səh. 3-16.
2. Qövsi Təbrizi. Divan. Bakı, “Elm və təhsil”, 2012, 449 səh.
3. Alışanov Şirindil. Sözün estetik yaddaşı. Bakı, “Elm”, 1994. 228 səh.

4. Səfərli Əlyar, Yusifli Xəlil. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi (qədim və orta əsrlər). Bakı, "Ozan", 2008. 696 səh.
5. Kərimov Paşa. XVII əsr Azərbaycan lirikasının bədii metodu barədə. // AMEA "Xəbərlər". Humanitar Elmlər Seriyası, № 1. Bakı, 2010. Səh. 33-44.
6. Məmmədli Nəzakət. Füzulinin "Leyli və Məcnun" əsəri – poetikası, fəlsəfəsi, əlyazmalarının mətnşəslilik xüsusiyyətləri. Bakı, "Elm və təhsil", 2016. 382 səh.
7. قطران تبریزی. دیوان. بک شش جاح محمد آقا نخچوانی، تبریز، ۱۳۳۳.
8. نظای گنجوی. لیلی و مجنون.
9. <http://www.nosokhan.com/library/Topic/144V>
10. Məhəmməd Füzuli. Əsərləri. 6 cildə. II c. Bakı. "Şərq-ərbQ", 2005, 336 səh.
11. Seyidov Mirəli. Qövsü Təbrizi. // Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, III c. Bakı, "Elm" nəşriyyatı, 2009. Səh. 602-623.

Тахмина Бадалова

ОБРАЗ ЛЕЙЛИ В ЛИРИКЕ ГОВСИ ТАБРИЗИ

Резюме

Одним из видных представителей азербайджанской литературы XVII-XVIII веков, создающего произведения на родном языке, является Алиджан Говси Табризи, который сыграл заметную роль в развитии национальной поэзии, обогащении ее красочными оттенками, поэтическим выражением, имеющим художественную ценность. Лирический герой Табризи привлекает внимание, прежде всего, своей любовной одержимостью, готовностью совершить героические поступки ради любимой. В произведениях Говси Табризи привлекает внимание следующая деталь: влюбленный, чтобы подчеркнуть свою особенность, сравнивает себя с образами, ставшими символами любви. В статье анализируются разные оттенки образа Лейли, особенности поэтической фигуры героини.

Tahmina Badalova

CHARACTER OF LEYLI IN THE LYRICS OF GOVSI TABRIZI

Summary

One of the most eminent representatives rendering great services in development of the poetry created in mother language, its enrichment with colorful content shades and poetic expression and descriptive means having artistic value is Alijan Govsi Tabrizi. His lyric hero is remembered first of all by his selflessness for his lover and for his love. One of the considerable aspects pertaining to the classical poetry, as well as to the Govsi Tabrizi's lyrics is that the lover compares himself with the characters who became symbols of the love to prove his superiority. This article deals with the explaining of the character Leyli in Govsi Tabrizi's lyrics and the moments where it is used as a poetic figure Leyli in Govsi Tabrizi's lyrics and the moments where it is used as a poetic figure.